

ПЕРСПЕКТИВИ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЗАКАРПАТТЯ

Володимир Ковалишин
канд.екон.наук, доцент

Павло Кучер
канд.геогр.наук, старший викладач

Христина Попаца
студентка

*Львівський державний університет фізичної
культури ім. Івана Боберського (Україна)*

Лікувально-оздоровчий туризм належить до унікальних видів туризму, який тісно поєднується з рекреаційною діяльністю. Існує низка різних визначень та тлумачень лікувально-оздоровчого туризму, зокрема часто в наукових дослідженнях лікувально-оздоровчий туризм ототожнюють із медичним туризмом, оскільки він має на меті зміцнити здоров'я та фізичну і духовну реабілітацію громадян [1].

Для Закарпаття туристична діяльність відіграє надзвичайно важливу роль у створенні робочих місць та забезпеченні значних надходжень до місцевого бюджету. Закарпатська область є одним із лідерів щодо впровадження лікувально-оздоровчого туризму в Україні. Для цього в регіоні є всі необхідні передумови. Зокрема, в області зафіксовано понад 62 офіційно зареєстровані родовища мінеральних вод, виокремлено 10 лікувально-оздоровчих рекреаційних зон. Наявні численні санаторії та профілакторії різних форм власності, які забезпечують комфортний відпочинок та оздоровлення.

Розвиток туризму та рекреації є одним з основних завдань регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років, затвердженої рішенням обласної ради №1630 від 20.12.2019 [2].

Щоб оцінити можливості реалізації стратегії, провели аналіз сильних і слабких сторін лікувально-оздоровчого туризму в Закарпатті. Сильними сторонами є наявність значної кількості джерел мінеральних і термальних вод, лікувальних грязей; унікальний мікроклімат, спричинений географічним положенням регіону; сприятливі природні чинники, зокрема велика кількість лісів, озер та гірських річок; значна кількість санаторно-оздоровчих комплексів, які пропонують послуги з лікувально-оздоровчого туризму;

соціально активне населення залучене в надання супутніх послуг (перевезення, реалізація сувенірів, місцевих гастрономічних продуктів тощо).

Водночас до слабких сторін можна зарахувати: вичерпування запасів мінеральних вод за рахунок надмірної їх експлуатації; недостатній розвиток транспортної інфраструктури, зокрема поганий стан місцевих транспортних шляхів; фізичний знос окремих санаторно-оздоровчих комплексів, відсутність інвестицій, особливо це стосується державних і комунальних санаторіїв, які перебувають без оновлення уже багато років; низький рівень кваліфікації окремих працівників, залучених до надання послуг із лікувально-оздоровчого туризму.

Заходами, які покликані поліпшити сферу лікувально-оздоровчого туризму в Закарпатті, є модернізація інфраструктури, залучення інвестиції в реконструкцію матеріально-технічної бази санаторно-курортних закладів; будівництво та ремонт транспортних шляхів. Необхідне постійне підвищення рівня обслуговування персоналу та його навчання й підвищення кваліфікації. Особливу увагу потрібно приділяти управлінським аспектам, командній роботі працівників на всіх етапах створення туристичного продукту.

Також заходами повинні стати розроблення правильної маркетингової стратегії, яка містить: створення актуального туристичного продукту відповідно до попиту, який складається на туристичному ринку; удосконалення туристичного продукту через розвиток додаткових послуг; поєднання різних видів рекреації в санаторно-курортних закладах. Окрім того, необхідна державна підтримка, яка передбачає інвестування в державні санаторії відповідної спеціалізації, та можливість здійснювати лікування залежно від попиту на певні процедури за рахунок коштів державного фінансування.

Ураховуючи викладені в дослідженні перспективи лікувально-оздоровчого туризму в Закарпатті, можна зробити такі висновки. Закарпаття є унікальним регіоном в Україні, який пропонує широкий спектр послуг у сфері лікувально-оздоровчого туризму. Можна стверджувати, що цей вид туризму займає провідне місце на ринку туристичних послуг Закарпаття.

Сильними сторонами регіону є сприятливий мікроклімат, наявність гір та чистого повітря та велика кількість джерел мінеральних вод, бальнеологічних курортів тощо. Окрім того, у Закарпатті є значна кількість інших туристичних об'єктів, які додатково приваблюють туристів, допомагають активно провести час та сприяють розвитку лікувально-оздоровчого туризму.

Послуги у сфері лікувально-оздоровчого туризму переважно забезпечуються чисельними санаторно-курортними комплексами, які перебувають як у приватній, так комунальній, і частина в державній власності. Водночас

проживання відпочивальників можливе в приватних садибах із відвідуванням процедур на території санаторно-курортних комплексів.

Можна спрогнозувати, що туристичне значення та важливість регіону збільшуватимуться в міру зростання потреб в оздоровленні та реабілітації військових і цивільних громадян, які постраждали внаслідок воєнних дій на території України.

Для подальшого розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Закарпатті необхідні сприятливий інвестиційний клімат та додаткові капіталовкладення, підтримка через державні програми, удосконалення маркетингових стратегій розвитку туризму, навчання основних акторів, залучених у туристичну сферу.

Список використаних джерел

1. Галасюк С. Концептуальні підходи до визначення терміну «лікувально-оздоровчий туризм». Економіка та суспільство. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-8>
2. Регіональна Стратегія розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvytku-na-period-do-2027-roku/regionalni-strategiyi-rozvytku-na-period-do-2027-roku/regionalna-strategiya-rozvytku-zakarpatskoyi-oblasti-na-period-2021-2027-rokiv/>
3. Про програму розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2021-2023 рр. URL: <https://oda.carpathia.gov.ua/dokument/pro-programu-rozvytku-turyzmu-i-kurortiv-u-zakarpatskiy-oblasti-na-2021-2023-roky>